

væsentlig Rolle, da jeg, ganske bortset herfra, vilde anse et saadant Anlæg som det, hvorom her er Tale, for at være i høj Grad ønskeligt. Dernæst maa jeg endvidere sige, at jeg ikke blot billigere Anlægget af en flig Havn i al Almindelighed, men at jeg tillige i det væsentlige, i de store Træk slutter mig til selve Planen, saaledes som den foreligger, altsaa navnlig ogsaa i Hensende til det Sted, der er valgt til dens Beliggenhed. Jeg gør dette, naagtet jeg ikke er blind for, at der er meget væsentlige Mangler ved det foreliggende Projekt. Jeg skal her straks fremsføre, hvad der for mig staar som Hovedmanglen ved det hele. Det er det, at der mangler Sammenhæng mellem den ny Havn og den gamle Havn. Der er ingen Kontinuitet mellem det gamle og det nye. Grunden hertil kende vi alle; det er Kastellet. Kastellet ligger som en stor Klump, en vældig Bloddrop, der stopper for Cirkulationen. Men paa den anden Side veed jeg af mangeaarig Erfaring, at det slet ikke nytter at snaffe om Kastellet. Hvis vi vilde stille det op som et Vilkaar for Planens Gennemførelse, at man samtidig skulde løse Spørgsmaalet om Kastellens Nedlægning, vilde vi i en overfluelig Mærætte ikke komme af Stedet. Der er fra alle Sider fuldstændig Enighed om, at Kastellet maa væk før eller senere; men naturligvis vil det, ligesom al anden Daarlighed her i Landet, ikke komme væk, før det har ligget længe nok til at gøre al den Skade, det paa nogen Maade kan gøre. Man vil ikke her, saaledes som man vilde andre Steder, søge at faa en samlet, vel overvejet Plan, hvorefter disse forskellige med hinanden i nær Forbindelse staaende Spørgsmaal kunde blive løste. Kastellet vil blive pillet og smulret bort, indtil det til Slutning er forsvundet, uden at man veed, hvor det er blevet af. Man har allerede taget en Stump til en Kirke, en anden Stump til Toldboden; nu tager man et Stykke til Frihavnen, en hel Del til Jærnbanen, andre Stykker til Beje og Gader. Naar man vil se paa det forelagte Kort, vil man finde, at alle Udenværker og Glacier, alle Hjørner og Kanter ere svundne bort; Kastellet selv ligger tilbage som en skrælet Kartoffel i Midten. Der vil det endnu kunne faa Lov til at blive liggende i mange Aar, 20 eller 30 maaste, uden at være til nogen Verdens Nytte, men uden at man dog kan blive enig om at gøre en Ende paa det. Ja, nu foreslaar man oven i Købet at stifte en Jærnbanelinie tværs igennem det. Det vil til Slutning blive til en ren Fabel. Men i den Tilstand kan det godt blive liggende, saa længe det skal være, og

jeg er, som sagt, ganske paa det rene med, at det ikke kan nytte at tale om den Ting. Altsaa vi lade det ligge, hvor det ligger. Det næste, der da kunde blive Tale om, er, at man muligvis burde lægge Frihavnen et helt andet Sted, f. Eks.ovre paa Kristianshavnsfiden, hvorom der jo har været forskellige Planer oppe. Planer af den Art mener jeg frembyde i forskellige Retninger meget store Fordele. Der er adskillige af de fremsatte Projekter som have mange særdeles tiltalende Sider; men jeg tror dog ikke, at det kan nytte at dvæle ved disse Planer. Det forekommer mig, at Spørgsmaalet maa betragtes som allerede præjudiceret; den Havneplan, som Indenrigsministeren godkendte, saa vidt jeg erindrer, i 1881, hvorefter Anlægget af Nordhavnen allerede i stor Udstrækning er paabegyndt, har i Virkeligheden præjudiceret det hele Spørgsmaal. Jeg ser derfor ikke rettere end, at vi, hvis vi skulle komme til en nogenlunde snarlig Løsning, blive nødt til i det væsentlige at holde os til den Plan, der her er foreslaet.

Dette er altsaa min Betragtning med Hensyn til Sagen i dens Almindelighed. Naar jeg nu skal gaa noget nærmere ind paa Enkeltighederne, har det for mig sine store Banfeltigheder, fordi de Døphsninger, hvormed Sagen ledsages, ere saa knappe og mangelfulde, at det er umuligt for mindviiede med nogen Sikkerhed at udtale sig om Detaillerne. Det vil først kunde ste, naar vi have faaet det nøjagtigere Kendskab til Planerne, som er nødvendigt for at kunne danne sig nogen begyndt og selvstændig Mening om dem. Jeg skal derfor paa dette Tidspunkt, under Tryk af, at mit Kendskab til Sagen er saa mangelfuldt, som det nødvendig maa være, indskrænke mig til nogle Bemærkninger om enkelte Punkter i Forslaget. Blandt de Indvendinger, som Landstinget i Fjor fremsatte, var der den, at den østlige Mole gif for langt ud paa Snderkheden og derved sandsynligtvis vilde besværliggøre Trafikken her. Denne Indvending har Indenrigsministeren nu taget til Følge; han har rykket Molen længere mod Vest og samtidig gjort den smallere. I Fjor havde den i en Længde af 2,400 Fod en Bredde af 250 Fod; men efter den nærværende Plan skal den kun have denne Bredde i en Længde af 1,000 Fod. Dette anser jeg for at være meget uheldigt. Den smallere nordligere Del af Molen vil blive af en meget ringe Nytte. Jeg tror derfor, at det vilde være i høj Grad ønskeligt, om Molen blev ført ud i fuld Bredde i alt Fald paa en Strækning af endnu 1,000 Fod. Jeg kan ikke se rettere end, at det vil